

Acil yayınlanmak üzere

Eylül 25, 2013

İletişim: Vesna Jaksic Löwe, Medya İlişkileri Müdürü, vjaksiclowe@phrusa.org

İnsan Hakları Savunucusu Hekimler (Physicians for Human Rights, PHR) Türkiye’de kolluk kuvvetlerinin halka ve özellikle hekim ve sağlık personeline karşı biber gazı kullandığını ve kanunsuz şiddet uyguladığını belgeliyor.

[PHR’in son raporu, Türkiye devletinin orantısız biber gazı kullanımının hukuka aykırı olduğunu tesbit ediyor.]

New York – PHR’in bugün yayınlanan raporuna göre, Türkiye hükümeti Haziran ayında meydana gelen gösteriler sırasında orantısız şiddet uygulayıp, biber gazını geniş kitlelere karşı silah olarak kullanmış ve kasti olarak sağlık kuruluşlarını ve personelini hedef almıştır.

PHR Raporu, İstanbul’daki Gezi Parkı’nın yıkımını protesto için başlayan barışçıl gösterilerin uluslararası hukuka aykırı şekilde bastırıldığını belgeliyor. Polisin biber gazı, plastik mermi, tazyikli su, darp ve silah kullanarak uyguladığı şiddet, 8000’den fazla kişinin yaralanmasıyla sonuçlanmıştır. Son olarak, 10 Eylül’de ODTU’deki yeşil alanların korunması için Antakya’da yapılan protestolarda bir göstericinin daha öldürülmesi şiddetin devamı konusunda endişelerin sürmesine sebep olmuştur.

Raporun yazarlarından PHR’in üst düzey sağlık danışmanı Dr. Vincent Iacopino: “Gezi Parkı gösterileri sırasında Türkiyeli yetkililer tarafından hem göstericilere hem de göstericileri tedavi eden sağlık personeline karşı kullanılan gücün biçimi ve şiddeti orantısızdır ve kabul edilemez.” tespitini yapıyor. “Türkiye’de biber gazının her türlü kullanımı yasaklanmalı ve hükümet yetkilileri bu tarz istismaların onlenmesinin garantisini vermelidir.”

[“Özgürlük karşıtlığı: Türkiye’de devlet eliyle biber gazının silah olarak kullanılması ve sağlık personeline yönelik saldırılar”](#) orantısız şiddet kullanımı belgelemektedir. Bu bağlamda, polisin biber gazını silah olarak kullanmasına, yakın mesafeden plastik mermi sıkılmasına ve göstericilerin darp edilip tutuklanmasını dikkat çekilmektedir. Raporda Türkiye hükümetinin göstericilere karşı orantısız güç kullanımının gayri hukuki bir muamele teşkil ettiği de belirtilmektedir.

Gösteriler sırasında en az beş sivil öldü, 61 protestocu ağır yaralandı ve bu yaralananlar arasında 11 kişi gözünü kaybetti. PHR’in incelediği 169 mağdurun fiziksel ve psikolojik verilerine göre bu mağdurların tümünün biber gazına mağruz kaldığı ve çeşitli hastalık belirtileri gösterdiği tesbit edilmiştir. Bu belirtiler arasında solunum problemleri, alerji ve deri kaşıntıları, işitme kaybı, yüksek tansiyon bulunmaktadır. Gösterilerin başlangıcından itibaren güvenlik güçleri resmi verilere göre 130.000 biber gazı kapsülünü sadece 20 günde kullanarak ülkenin yıllık biber gazı rezervini bitirmiştir.

Raporda sağlık sistemine yapılan kasıtlı saldırılar detaylı olarak incelenmiştir. Bu saldırılar arasında polis tarafından yaralanan göstericilere müdahale eden sağlık personelinin göz altına alınması ve revirlere yapılan saldırılar da bulunmaktadır. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı tarafından Temmuz ayında parlamentoya sunulan, acil sağlık hizmetlerinin bazı gereklerini suç kapsamına alan yasa taslağının mevcut yasama yılında kabul edilme ihtimali vardır.

PHR'in yönetim kurulu üyesi Dr. Michele Heisler ise "Türkiyeli yetkililer yaralıları tedavi eden doktorları ve revirleri kasıtlı olarak hedef almakla kalmayıp şimdi de bu sağlık hizmetlerini suç unsuruna dönüştürmek için çaba sarfediyorlar" diyerek, şunları eklemiştir: "Sağlık Bakanlığı'nın Türk Ceza Kanunu'nu ihlal edecek bu yasa tasarısı sağlık çalışanlarının yaralılara korkusuzca ve tarafsızca sağlık hizmeti sağlayabilmeleri adına reddedilmelidir."

PHR, Amerika Birleşik Devletleri'nde Sağlık Hizmetlerinin Tarafsızlığın Korunması Yasa Tasarısını desteklemektedir. Bu yasa tasarısı, dünya çapındaki tüm sağlık çalışanlarının savaş ve karışıklıklar sırasında artan saldırılardan korunmasını amaçlamaktadır. PHR 1988'den beri, sağlık çalışanlarının maruz kaldığı hukuksuzlukları belgelemektedir. Bunlar arasında Bahreyn'deki doktora yapılan sistematik saldırılar, İran'daki doktor tutuklanmaları, Suriye ve eski Yugoslavya'daki sağlık kuruluşlarının hedef gösterilmesi bulunmaktadır.

Bu rapor 53 mağdur ve görgü tanığı ile İstanbul ve Ankara'da 25 Haziran'dan 2 Temmuz'a kadar yapılan mulakatlara ve Türkiye Tabipler Birliği (TTB) ve İnsan Hakları Derneđi (İHD) gibi organizasyonların yayınladığı raporlara dayanarak hazırlanmıştır.

PHR hakkında:

PHR, tıp ve bilim ışığında kitlesel zülumu ve şiddetli insan hakları ihlallerini durdurmak için çaba sarfeden bağımsız kuruluştur; sağlık uzmanları ve duyarlı vatandaşların katkıları ile desteklenmektedir.

PHR 1986'dan beri aralarında Afganistan, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Ruanda, Sudan, ABD, eski Yugoslavya ve Zimbabve'nin de bulunduğu 40'dan fazla ülkede araştırma yapmıştır.

1986 – Sili'de işkence soruşturmalarına önderlik etmiştir.

1988 – Irak'ta Kürtlere karşı kimyasal silah kullanımını belgeleyerek savaş suçları davalarına delil sağlamıştır.

1996 – Balkanlar ve Ruanda'da ortaya çıkarttığı toplu mezarlar Uluslararası Ceza Mahkemelerince delil olarak kullanılmıştır.

1997 – Mayınların yasaklanması için yürütölen uluslararası kampanya ile Nobel Barış ödölüne layık görölmüştür.

2003 – Irak'ın işgalinden önce ve işgali sırasında ABD'li siyasetçileri sağlık ve insan hakları konularında uyarmıştır.

2004 – Darfur'daki soykırım ve cinsel şiddeti belgeyerek uluslararası ceza davalarına delil sağlamıştır.

2010 – Burma'nin askeri cuntası uyguladığı amansız şiddeti araştırmıştır.

2011 – Arap Baharı süresince sağlık hizmetlerinin silahlı çatışmalar ve sivil karışıklıklar sırasında kesintisiz sağlanması prensibini müdafaa etmiştir.

2012 – Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Kenya ve Suriye'deki doktor, avukat, polis ve hakimleri hukuka uygun delil toplamaları konusunda eğitmiştir.

2013 – MediCapt isimli işkence ve cinsel şiddeti belgeleyen mobil uygulamaya, Zulumun Önlenmesi için Teknik Mücadele konulu yarışmada birincilik ödülü almıştır.